

Vår dato
08.11.2006

Vår referanse
2006/02753-4

Vår saksbehandler
Bente Brekke/33 34 41 14

Deres dato
23.08.2006

Deres referanse

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

HØRINGSUTTALELSE - NYTT RUNDSKRIV OM DEKNING AV UTGIFTER TIL ARKEOLOGISKE UNDERSØKNINGER VED MINDRE PRIVATE TILTAK

Det vises til departementets oversendelse, datert 23.08.06.

Hovedutvalg for plan, areal og miljø behandlet saken i sitt møte 07.11.06 under sak nr. 45/06.
Hovedutvalget fattet følgende enstemmige vedtak:

"Vestfold fylkeskommune har følgende merknader til Miljøverndepartementets forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak datert 23.08.2006:

- 1. Rundskrivets hovedregel om at staten skal dekke alle utgifter til mindre private tiltak uten at tiltakshaver trenger søke om det, er rimelig og gir forutsigbarhet.*
- 2. I og med den nye ordningen vil trolig flere saker bli lagt frem for regional kulturminneforvaltning før de gjennomføres. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.*
- 3. Fylkeskommunen vil få noe merarbeid når saker skal vurderes etter kriteriene i rundskrivet for oversendelse til Riksantikvaren.*
- 4. Fylkeskommunen oppfordrer Miljøverndepartementet til å benytte anledningen til å avkrefte myten om at folk som gjør tilfældige funn risikerer fredning og kostbare utgravninger dersom de rapporterer inn funn til kulturminneforvaltningen. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner."*

Saksframstillingen m/vedtak følger vedlagt.

Med hilsen

Torstein Kiil
Fagansvarlig kommuneplan/kulturminnevern

Bente Brekke
spesialkonsulent

Vedlegg

Gjenpart:

Buskerud fylkeskommune, Haugesgt. 89, 3020 Drammen
Telemark fylkeskommune, Fylkeshuset, 3706 Skien

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200602753
Arkivnr.
Saksbehandler Anitra Fossum

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Hovedutvalg for plan, areal og miljø	07.11.06	45/06

HØRINGSUTTALELSE. NYTT RUNDSKRIV OM DEKNING AV UTGIFTER TIL ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER VED MINDRE PRIVATE TILTAK.

Hovedutvalg for plan, areal og miljø 07.11.06

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING

Vestfold fylkeskommune har følgende merknader til Miljøverndepartementets forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak datert 23.08.2006:

1. Rundskrivets hovedregel om at staten skal dekke alle utgifter til mindre private tiltak uten at tiltakshaver trenger søke om det, er rimelig og gir forutsigbarhet.
2. I og med den nye ordningen vil trolig flere saker bli lagt frem for regional kulturminneforvaltning før de gjennomføres. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.
3. Fylkeskommunen vil få noe merarbeid når saker skal vurderes etter kriteriene i rundskrivet før oversendelse til Riksantikvaren.
4. Fylkeskommunen oppfordrer Miljøverndepartementet til å benytte anledningen til å avkrefte myten om at folk som gjør tilfeldige funn risikerer fredning og kostbare utgravninger dersom de rapporterer inn funn til kulturminneforvaltningen. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.

Møtebehandling

Administrasjonens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Vestfold fylkeskommune har følgende merknader til Miljøverndepartementets forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak datert 23.08.2006:

1. Rundskrivets hovedregel om at staten skal dekke alle utgifter til mindre private tiltak uten at tiltakshaver trenger søke om det, er rimelig og gir forutsigbarhet.
2. I og med den nye ordningen vil trolig flere saker bli lagt frem for regional kulturminneforvaltning før de gjennomføres. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.
3. Fylkeskommunen vil få noe merarbeid når saker skal vurderes etter kriteriene i rundskrivet før oversendelse til Riksantikvaren.
4. Fylkeskommunen oppfordrer Miljøverndepartementet til å benytte anledningen til å avkrefte myten om at folk som gjør tilfeldige funn risikerer fredning og kostbare utgravninger dersom de rapporterer inn funn til kulturminneforvaltningen. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.

Arkivsak 200602753
Arkivnr. E: C50 &13
Saksbehandler Anitra Fossum
Saksgang
Hovedutvalg for plan, areal og miljø

Møtedato 07.11.2006
Sak nr. 45/06

Høringsuttalelse. Nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak.

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING

Vestfold fylkeskommune har følgende merknader til Miljøverndepartementets forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak datert 23.08.2006:

1. Rundskrivets hovedregel om at staten skal dekke alle utgifter til mindre private tiltak uten at tiltakshaver trenger søke om det, er rimelig og gir forutsigbarhet.
2. I og med den nye ordningen vil trolig flere saker bli lagt frem for regional kulturminneforvaltning før de gjennomføres. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.
3. Fylkeskommunen vil få noe merarbeid når saker skal vurderes etter kriteriene i rundskrivet før oversendelse til Riksantikvaren.
4. Fylkeskommunen oppfordrer Miljøverndepartementet til å benytte anledningen til å avkrefte myten om at folk som gjør tilfeldige funn risikerer fredning og kostbare utgravninger dersom de rapporterer inn funn til kulturminneforvaltningen. Dette kan bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av kulturminner.

Halvard Kausland
fylkesrådmann

Anne Cathrine Sverdrup
direktør

Vedlegg: Brev fra Miljøverndepartementet datert 23.08.2006 med forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre, private tiltak.

Innledning

Miljøverndepartementets forslag til nytt rundskriv om dekning av utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre, private tiltak er på høring. Vi har fått utsatt uttalefristen til 08.11.2006. Hovedutvalget for plan, areal og miljø avgir uttalelsen på vegne av fylkeskommunen.

Saksutredning

Forslaget til nytt rundskriv er en direkte oppfølging av St.meld. nr.16 (2004-2005) *Leve med kulturminner*. Regjeringen foreslo i meldingen at staten i større grad enn i dag skal dekke utgiftene til arkeologiske utgravninger i saker der tiltaket er av mindre, privat karakter. Formålet er å skape større forutsigbarhet for utbyggerne og bidra til at flere funn innrapporteres til forvaltningen. Energi- og miljøkomiteen ønsket forslaget velkommen i Innst.S.nr.227 (2004-2005). I årets statsbudsjett er det opprettet en ny underpost til dette formålet. Underposten er for 2006 oppført med 4 mill. kroner. Rundskrivet trer i kraft denne høsten.

Pr i dag kan tiltakshavere få dekket utgravningsutgifter helt eller delvis når et automatisk fredet kulturminne skal undersøkes. De må imidlertid søke spesielt om det, og staten går inn med utgiftsdekning i svært få saker. Hovedregelen i det nye rundskrivet er at staten skal dekke alle utgiftene til arkeologiske undersøkelser når en sak oppfyller kriteriene i rundskrivet (se nedenfor). Fylkeskommunen skal forskuttere utgiftene til sine registreringer, og utgravende instans skal forskuttere sine utgravningsutgifter. Det er for øvrig utgravningene som utgjør de store summene i denne sammenhengen.

Retningslinjene omfatter det som kalles "mindre private tiltak" i kulturminneloven § 10 første ledd tredje punktum. Kriteriene som må være oppfylt for at staten skal gå inn med utgiftsdekning, er:

- Tiltaket må være privat: Tiltaket må gjennomføres til privat bruk. Det er privat så fremt det ikke mottar og finansieres av overveiende offentlige tilskudd. Offentlige tiltak omfattes ikke av rundskrivet. Lovforarbeidene gjør klart at regulerings- og bebyggelsesplaner er offentlige tiltak.
- Tiltaket må være et mindre privat tiltak: Typiske eksempler er bygging av bolig, garasje, hytte, atkomstvei, grøfter til ledninger eller lignende til eget bruk – altså arealmessig små og ikke kommersielle tiltak.
- Utgiftene må være urimelig tyngende: Her skal det gjøres en vurdering av forholdet mellom tiltakets kostnader og undersøkelsesutgiftene og om tiltakshaver har åpenbar økonomisk fordel av tiltaket, for eksempel dersom det tilrettelegges for salg eller utleie. Dersom tiltaket gjennomføres på vegne av flere, skal det vurderes hvor stor andel av undersøkelsene som faller på hver enkelt sett i forhold til budsjettet for tiltaket. Tiltakshavers private inntekts- og formuesforhold skal ikke lenger tillegges vekt.

Fylkeskommunen skal vurdere om kriteriene er oppfylt når saken oversendes Riksantikvaren. Riksantikvaren skal i sitt vedtak opplyse hvor mye av utgiftene som skal dekkes. Vedtaket kan påklages i sin helhet.

Administrasjonens bemerkninger

For allmennheten har det vært vanskelig å akseptere at privatpersoner skal betale for arkeologiske utgravninger når de bygger hus, garasje eller lignende. Vi har kunnet lese om slike saker i media. I hovedregelen nå blir at staten dekker alle utgifter til arkeologiske undersøkelser ved mindre private tiltak uten at tiltakshaver må søke om det. Rundskrivet svarer opp kritikken som har vært uttrykt og innfører en ordening vi trenger.

Når staten nå går inn og dekker utgiftene knyttet til mindre private tiltak, kan en effekt bli at flere slike tiltak kommer inn til oss på høring før de gjennomføres. Dette kan være med å bidra til det nasjonale målet om reduksjon i tapet av antall kulturminner.

I Vestfold gjennomfører vi arkeologiske registreringer på 1-5 mindre private tiltak hvert år. Vår fortolkning av hva som skal regnes som "mindre privat tiltak" harmonerer med kriteriene som nå formaliseres i rundskrivet og med praksis i flertallet av landets fylkeskommuner. Arbeidet vi har med befarings, registrering, rapport m.m. knyttet til disse sakene har vært dekket over egne budsjetter. Blant disse sakene er det enkelte som munner ut i utgravning. Det er disse sakene som vil omfattes av det nye rundskrivet. For oss innebærer rundskrivet noe mer arbeid når saker skal oversendes Riksantikvaren samt at våre utgifter blir refundert i saker som munner ut i utgravning. Dette er imidlertid små utgifter.

Media har ved noen anledninger bidratt til uklarhet omkring spørsmålet om tiltakshavers dekningsplikt når de har brakt historier av typen "Gårdbruker tør ikke melde fra om sverdfunn i frykt for at eiendommen fredes og krav om dyre arkeologiske utgravninger". Denne typen saker har også tidligere vært dekket av staten og undergått svært rask behandling i forvaltningen. Når rundskrivet trer i kraft, bør Miljøverndepartementet benytte anledningen til å avlive denne myten slik at folk blir kjent med at de trygt kan melde fra om funn. Dette vil også bidra til å redusere tapet av kulturminner.